

Stichting SonMar Namasté

Projecten in Nepal

www.stichtingsonmar.nl

bankrekeningnummer.: NL72INGB0004558791 tnv

Stichting SonMar Namasté Nieuwegein

ANBI: RSIN nr 821220913

Position Paper

december 2025

Introductie

Stichting SonMar Namasté is in 2009 opgericht door Sonja Verheijen en Marjolein Kars (vandaar de naam). Zij waren destijds leerkrachten op een Jenaplan basisschool in IJsselstein en wilden eens een periode heel ergens anders lesgeven. Vanwege hun beider voorliefde voor bergen kozen zij voor Nepal, met de Himalaya als ultiem decor voor hun activiteiten. Er werd via een Nederlands-Engelse stichting contact gelegd met een contactpersoon in Pokhara (de 2e stad van het land), Tilak Adhikari. Hij was exploitant van een klein guesthouse en kende een school in de buurt waar extra hulp welkom was.

Het begin

Zo kwamen Sonja en Marjolein terecht op de Annapurna school in Pokhara. Ze hebben daar 5 weken Engelse les gegeven. Ze kwamen er meteen achter dat het de school ontbrak aan elementaire zaken als schriften, schrijfgerei, lesmateriaal, maar ook aan fatsoenlijke kleding voor de kinderen, schoenen, rugzakjes enz. Ze besloten er structureel meer werk van te maken en de stichting verder vorm te geven. De beide echtgenoten, René Bontje resp. Wim Kars raakten ook betrokken. In 2011 ging Wim voor het eerst mee met Marjolein naar Nepal en in 2013 gingen we alle 4. Daarna gingen Wim en met name Marjolein nog vele malen die

kant op. Tilak Adhikari is ook nu nog steeds in beeld, zij het in een andere rol.

De eerste fase van groei en uitbreiding

Tilak nam ons al snel mee naar een tweede school en later naar een derde en vierde. Zelf kwamen we in contact met een andere school in de regio Chitwan, waar we ook jarenlang ondersteuning hebben gegeven. Overal was behoefte aan van alles.
We gingen voedselprogramma's opzetten waarbij de kinderen lunch kregen op school, waardoor ouders hun kinderen structureel naar school stuurden in plaats van hen thuis te houden om mee te werken in het huishouden en op de boerderij of op het land.
We gingen salarissen van leerkrachten betalen omdat sommigen vrijwillig les bleken te geven en omdat sommige scholen een leerkracht Engels wilden hebben. Dit werden structurele ondersteuningen. Ook zetten we projecten op zoals het aanleggen van een waterleiding en het renoveren van WC-gebouwen.
Al snel gingen we zaken vastleggen in 'agreements' tussen de stichting en Tilak, waarbij wij toezeggingen deden voor een jaar.
Dit alles was mogelijk door brede steun van vooral vrienden en familie.

De sabbatical

Begin 2018 gingen Marjolein en Wim een paar maanden naar Nepal, om zelf les te geven en meer te integreren in de samenleving daar. Achteraf moeten we concluderen dat het tweede wel gelukt is - er zijn blijvende vriendschappen uit voortgekomen – maar het eerste niet. De leerkrachten (en met name de schooldirecteuren) waren niet of nauwelijks ontvankelijk voor onze onderwijsideeën en spelvormen. Een aantal was ook al aardig op leeftijd c.q. tegen pensioen aan en niet geneigd om iets te veranderen in het lesgeven. Het was evengoed leerzaam voor ons en zinvol omdat we toch het nodige aan materialen en basisvoorzieningen konden regelen. Ook gingen we veel meer ons eigen gang en niet meer alleen op pad met Tilak, die op zijn beurt ook drukker werd met andere bezigheden. We zijn er veel wijzer en zelfstandiger van geworden. En de intensievere band met de mensen daar was een teken van vertrouwen en een goede basis voor de toekomst.

De tweede fase van groei: uitbreiding en intensivering

In 2019 ging Marjolein alleen en leerde zij Dipak kennen. Hij is een stiefzoon van Tilak, destijds net terug van een jarenlang verblijf in Maleisië en erg sociaal ingesteld. Zo woonde Tilak's vader jarenlang in het huis van Dipak en zijn vrouw Sita. En: hij had tijd… Door zijn ervaringen in het buitenland snapte hij ook beter de westerse cultuur en mentaliteit. Al met

al ontwikkelde hij zich tot de perfecte schakel voor onze stichting tussen ons en de gemeenschap aldaar.
Bij het volgende bezoek in 2022 (nog in het staartje van het Corona-tijdperk…) hebben we nadere afspraken kunnen maken met Dipak over zijn rol binnen de stichting: hij werd onze contactpersoon naast Tilak. Er ontstond een hechte band met hem.

In de jaren daarna gingen eerst (schoon)zus Marleen met dochter Mignon en daarna neef Arie Wim met vriendin Birgit met Wim en Marjolein mee naar Nepal. Marleen en Arie Wim zijn beiden schooldirecteur in Nederland, wat hun betrokkenheid bij kinderen verklaart, maar wat voor de stichting vooral als voordeel had dat zij grote sponsoracties op touw konden zetten op hun scholen. Dat leverde veel geld op. Daarnaast organiseerden wij ook zelf benefietbijeenkomsten, feestjes met opbrengst voor de stichting en kwamen er donaties van buitenaf, met name van een aantal kerkelijke gemeenten.
Dit alles gaf ons ruimte om veel te besteden aan materialen, kleding en – last but not least – laptops ! We hebben overwogen her en der wifi te laten aanleggen maar dat bleek niet nodig omdat de diverse lokale overheden dat voor hun rekening namen.

Bestendiging

We zagen tot ons genoegen dat de scholen na jaren meer en meer status en erkenning kregen, waardoor de overheden meer lasten voor hun rekening gingen nemen, met name de lerarensalarissen. Het werkt in Nepal bottom-up: iedereen kan een school beginnen, met eigen middelen. Als zo’n school bestaansrecht blijkt te hebben, is de overheid bereid een deel van de kosten op zich te nemen. Er wordt altijd een zekere ouderbijdrage gevraagd, maar met dergelijke ontwikkelingen konden wij als stichting een stapje terug doen; en dat was nou net de bedoeling… Uiteindelijk moet men niet blijvend afhankelijk zijn van een externe geldverstrekker zoals onze stichting. Dit heeft geleid tot een transformatie van de koers van de stichting: van voornamelijk *structurele* ondersteuning naar een meer *projectmatige* ondersteuning van de scholen, met als grote voordeel minder druk op de vaste lasten, maar een flexibele inzet o.b.v. de beschikbare middelen.

Bibliotheken

In 2023 hebben we op 3 scholen een bibliotheek gestart. Doel was en is om kinderen meer met boeken in aanraking te brengen. In eerste instantie namen we Engelstalige prentenboeken mee uit Nederland. Later kochten we ze ook in Nepal zelf. Elke reis vullen we de bibliotheken aan.

Trainingen

Eind 2024 gingen Marjolein en Wim weer naar Nepal. Zij ontmoetten daar zoon Frank en schoondochter Julia, die net een trekking achter de rug

hadden. We hebben samen 1 school bezocht. Marjolein en Wim gingen o.a. om een training te geven aan een aantal leerkrachten over het werken met de Engelstalige prentenboeken en het inzetten van spelletjes. Het werd een enorm succes! Marjolein ging in februari 2025 weer om een vervolgtraining te geven. Eind 2025 gingen Marjolein en Wim weer samen en organiseerden we een 2-daagse training voor 24 leerkrachten van 6 scholen….. Het werd wederom een groot succes!! De tijd en de mensen zijn er nu rijp voor. Op hun eigen verzoek ging het qua onderwerpen om Engels, rekenonderwijs en natuurkunde in brede zin. Wij hadden allerlei aansprekend materiaal gekocht, deels in Nederland en deels ter plekke. Visuele, concrete hulpmiddelen werken heel goed.
Als extra hebben we een workshop gegeven over kwaliteiten en talenten, een voor hen geheel nieuwe materie. Het gaf mooie en nieuwe inzichten en droeg bij aan wederzijds respect.
De aanpak was steeds dat we eerst een plenaire inleiding hielden en daarna een uitwerking aanboden met materialen en oefeningen in groepjes. Men was zeer gemotiveerd, actief en werkte goed samen!
De leerkrachten zijn daarna meteen begonnen e.e.a. in praktijk te brengen, wat blijkt uit foto’s en filmpjes die we sindsdien bijna dagelijks ontvangen hebben…!

Waar staan we nu?

Het is goed om verder stil te staan bij de koers en de visie van de stichting. We hebben ons altijd sterk gemaakt voor het welzijn en de ontwikkeling (kansen) van de kinderen in Nepal. Dat zal zo blijven. Daarnaast hebben we ons nu ook gericht op de leerkrachten, die zich zo verder ontwikkelen en daar erg veel plezier aan beleven. Met hun nieuwe kennis en lesmaterialen geven zij op een interactieve manier les aan de kinderen. Dat draagt dus indirect ook bij aan de primaire doelstelling.

Terugkijkend op de geschiedenis en daarmee de ontwikkeling van de stichting SonMar Namasté kunnen we de volgende constateringen doen:

1. Wij zijn als stichting enorm gegroeid in de contacten met de mensen ter plekke, aanvankelijk vooral met kinderen, later ook meer en meer met volwassenen. Je leert elkaar kennen! Er is nu sprake van een vertrouwensband.
2. Dipak is een actieve contactpersoon. Tilak is nog wel in beeld maar op de achtergrond. Met Dipak is vrijwel wekelijks contact over het wel en wee van de scholen.
3. De scholen bedruipen zich gedeeltelijk zelf: er zijn budgetten van de lokale overheden voor basisvoorzieningen zoals salarissen, lesboeken en facilitaire zaken (onderhoud van de gebouwen). Daarnaast dragen de ouders een klein bedrag bij. Dit alles is en blijft overal wel erg beperkt en minimaal. Er is geen geld voor extra zaken of activiteiten.
4. Er is een natuurlijk verloop in de bezetting: Oudere schoolhoofden en leerkrachten zijn met pensioen. Er is nu een hele nieuwe lichting

jonge vrouwen met ambitie en hart voor de kinderen. Zij zijn gemotiveerd om op een hedendaagse manier les te geven. Met hun enthousiasme steken zij andere, al langer zittende leerkrachten aan.
5. Er is overal wifi! En elke school beschikt over minimaal 1 laptop en printer. Dit geeft natuurlijk toegang tot een wereld aan kennis en informatie. Het effectief benutten daarvan is nu in volle ontwikkeling.
6. Met het laatste bezoek, en dan vooral met het geven van de 2-daagse training, richten we ons nu meer op het onderwijs zelf: dus meer op de leerkrachten i.p.v. op de leerlingen.

Samenvattende analyse

Bovenstaande geeft aan welke groei de stichting heeft doorgemaakt. Na jarenlange materiële steun, in het begin vooral anoniem, zijn we ons steeds meer gaan verbinden met de mensen. Dipak is van onschatbare waarde: wij hebben hem inmiddels een formele rol gegeven als projectmanager. Hij stuurt projecten aan en bezoekt alle scholen regelmatig. Daarbij zien we het kunnen geven van de trainingen als ‘next level’: het nu ook inhoudelijk bezig kunnen zijn; wat tijdens de sabbatical nog niet lukte, lukt nu wel! De tijd is er rijp voor. En de omstandigheden helpen mee (wifi!, andere leerkrachten). Bovendien houdt Dipak ook toezicht op het in praktijk brengen van wat in de trainingen aan bod is geweest.

Wat willen we?

We willen het stichtingswerk graag voortzetten. Daarbij zijn 3 lijnen (dimensies) te onderscheiden waarlangs dit kan gebeuren:

- Verbreding:
  We hebben tijdens ons laatste bezoek spontaan een extra school geadopteerd. Dit gebeurde via onze lodge-eigenaar Kiran, die ons meenam naar zijn geboortedorp, alwaar de school stond. Dat brengt het totaal nu op 6 scholen. Dit betekent dat deze nieuwe school ook gaat delen in de basisvoorzieningen, lesmaterialen en aan de trainingen deelneemt. En aan het werkveld van Dipak wordt toegevoegd!
- Verdieping:
  We richten ons meer op het onderwijs zelf, de inhoudelijke kant ervan. Het is enorm verrijkend en voldoening gevend om te ervaren hoe leergierig de huidige leerkrachten zijn, hoe zij zelfs zodoende ook de oudere garde meenemen! Wij zien nog meer mogelijkheden om dit verder uit te bouwen, voortbordurend op de basis die nu gelegd is.
- Uitbreiding van dienstverlening:
  Een al wat oudere wens is om, in het kader van het welzijn van de kinderen, naast het onderwijs ook aandacht te besteden aan levensomstandigheden zoals hygiëne en gezondheid. Dat heeft

bijvoorbeeld invulling gekregen met het opknappen van toiletgebouwen. Nu zijn we bezig met een eerste medisch programma, waarbij een tandartscheck heeft plaatsgevonden op 3 scholen. Het is de bedoeling dit uit te breiden naar de andere scholen. Daarnaast denken we ook aan andere, meer algemene gezondheidscontroles.

Al met al zijn er genoeg plannen en is er nog genoeg te doen!

Keuzes dan wel accenten

Zoals de zaken er nu voorstaan mikken we met name op bovengenoemde verdieping. Gebleken is dat de trainingen enorme toegevoegde waarde hebben. Er zijn ook afspraken om het vervolg, d.i. het in praktijk brengen, te monitoren en nader te overleggen (online) over de voortgang. Marjolein geeft in februari 2026 weer een vervolgtraining. Daar hoort dan ook weer aanvullend en nieuw materiaal bij. Extra laptops zijn altijd zeer wenselijk.

Een uitbreiding van dienstverlening is een wens. Activiteiten op medisch gebied zijn wel in beeld, maar de omvang daarvan hangt samen met beschikbare budgetten. We zijn bezig contact te leggen met een Nederlands gezelschap dat op diverse plaatsen in de wereld gezondheidschecks uitvoert, ook in Nepal, met als doel om van hen te leren.

Verbreding in de zin van nog meer scholen is vooralsnog niet aan de orde. Wij worden ter plekke altijd wel benaderd door mensen met een verzoek in die richting en zijn daar erg terughoudend in. De situatie de laatste keer was een uitzondering, omdat wij meenden dat enerzijds een ondersteuning hard nodig was en anderzijds de leerkrachten erg gemotiveerd waren om het onderwijs te verbeteren: ze maakten het meteen mogelijk om met 2 personen naar onze training te komen (en hadden daar een positieve en goede inbreng)!

Onze visie is dat we met de huidige scholen en leerkrachten verder willen werken aan verdieping van hun ontwikkeling, wat het lesgeven en daarmee de ontwikkeling van de kinderen ten goede komt.

Hoe dan?

Wij zullen ons sterk blijven maken voor het verwerven van sponsorgelden en bijdragen om onze plannen voor projecten uit te kunnen voeren. We onderzoeken diverse mogelijkheden daarvoor.

Wellicht helpt dit document daarbij en daarnaast zijn wij altijd bereid ons werk en de motivatie daarvoor toe te lichten, in bijeenkomsten, kerken, op feestjes, of waar dan ook!!

Wij zijn enorm dankbaar voor het feit dat zoveel mensen stichting SonMar Namasté steunen, sommigen al jarenlang met periodieke giften, anderen een enkele keer en sommigen met een grotere gift. Alles is welkom, onder het motto ‘elke euro voor Nepal telt’.